

Tevan Zsófia

Ez én vagyok 1953-ban. A kép Budapesten készült. Ekkor, 1953-ban mentem le Dunaújvárosba dolgozni, önként jelentkeztem oda, és meg kell mondani, hogy úgy éreztem, végre valamit csinállok, ami mérnöki dolog [A mai Dunaújváros, az egykori Dunapentele akkoriban, 1951 és 1961 között a Sztálinváros nevet viselte. 1950-ben kezdték építeni a Dunai Vasművet. -- A szerk.]. Sokat tanultam is, ezt köszönhetem a Wolf Johannának is, aki ott főmérnök volt. De nem volt bajom azzal sem, hogy megbízhatatlan voltam korábban, mert mikor elvégeztem az egyetemet, rögtön behívtak egy hat hónapos pártiskolára, ami a Karolina úton volt. Könnyű volt az embernek, ha akart volna, karriert csinálhatott volna. Nő voltam, mérnök voltam, viszonylag fiatal voltam, úgyhogy ott is rögtön kineveztek szemináriumvezetőnek. Amikor a munkahelyemről kirúgtak 1949-ben, akkor onnan is kitétek. A szeminárium tagjai között volt egy Leistinger nevű vasmunkás, akit később mint Lombos Ferencet ismertek meg, ő volt a Dunai Vasműnél, az építkezésnél a párttitkár. Amikor én lementem oda, ott találtam őt. De én ezt nem tudtam. Ő nagyon rendesen viselkedett, behívott

és azt mondta, ne törődj te azzal, hogy megbízhatatlan vagy! Azt a pártiskolán sem tudták egyébként, hogy miért hívtak vissza a szemináriumról. Én mondtam meg, hogy valószínűleg azért, mert egy barátom van, aki a Rajk-ügybe belekerült. És azt mondta a Lombos Ferenc, én megvédelek minden támadástól. És tényleg nem volt semmi bajom, bár nem fogadták el az embert Dunaújvárosban sem, mert akik ott építésvezetők voltak, többnyire nem mérnöki diplomával, hanem a Thököly úton végeztek, a főiskolán. Az arra alkalmas volt, hogy ők építésvezetők legyenek, de mégis azért feszélyezve érezték magukat, azokkal szemben, akik építészmérnöki diplomával rendelkeztek. Úgyhogy sokat szekáltak, feljelentettek engem, hogy nem építettem kéményeket, ami benne volt a tervben, mindenféle marhaságok. Volt ilyen felügyelő szervezet, és az sokat járt emiatt hozzám, mert feljelentettek. Dunaújvárosban volt ez a női építkezés, a Wolf Johanna ötlete volt, hogy csináljuk. Ez egy eléggé rossz ideája volt. Én voltam az építésvezető, és volt két női munkavezetőnőm, és csupa nő dolgozott a gépen. Ez nem igaz, hogy az nőknek való betont hordani meg nem tudom, mit. Én hamar rájöttem, hogy ez nem megy. Dunaújvárosban laktam lent, különböző helyeken. Én az első időkben mentem, mikor még búzaföldek álltak ott. Alig voltak kész házak. Egy ház volt, amiben a főmérnök, a Wolf Johanna irodája volt, és volt az a ház, amiben én a legfelső emeleten egy ilyen mosókonyha-szerűségnek épült helyiségben laktam. Egy ilyen kis helyiség, nem volt bevakolva, és télen olyan vizes volt, csorgott a víz róla, hogy egy tréningruhába aludtam éjszaka, mert fáztam. És a tréningruha csuromvíz lett, úgy csavartam ki reggel. Lehetetlen körülmények között laktam. Volt olyan is, hogy egy ház fürdőszobájában. Végül a férjem lejött utánam, mert ő meg az Erőműnél kapott munkát, ott kellett beindítani az Erőművet, akkor már rendes helyiségben laktunk. Ő beruházó volt, és a beruházók kaptak rendes épületet, egy lakásban egy szobát kaptunk. Nem tudom, hanyadmagunkkal laktunk abban, de az már kulturált, elviselhető volt. Az is jó volt, amikor új építkezést kezdtem, egy olyan felvonulási épületet építettem, ahol direkt egy szobát magamnak csináltam. Az nekem megfelelt. Nem volt fürdőszoba meg nem tudom, mi. De akkoriban ez elviselhető volt, és fiatal voltam. Én ott jól éreztem magam annak ellenére, hogy ilyen körülmények voltak. Mert a szakmai feladat az érdekes volt, érdekelt. Az az épület, amit a legjobban szerettem építeni, az a tűzállótéglagyárnak volt egy nagy, érdekes szerkezetű vasbeton épülete. Ma már semmi nincs ott, nem használják semmire, mert a tűzállótégla-gyártás az leállt. De a városban is dolgoztam, a városban lakóházat építettem. Egy szocreálban tervezett csúnya lakóházat. Ez az, amit nők építettek. Persze besegítettek férfiak is. És olyan buta szerkezetek vannak, nem volt fa az országban, és ezért a magastetőnek a szarufáit vasbetonból tervezték. Borzasztó dolgok voltak. Na, a várost én nem is szerettem olyan nagyon. De most, hogy visszamentem, annak ellenére, hogy szocreál házak is vannak benne, szépnek találtam. Sok növény, fa, virág van benne, és az emberek lokálpatrióták. Szeretik azt a várost. Szóval ez olyan lelkesítő, hogy nem hiába építkeztünk ott.